

DANSK FUNDAMENTALISME

Jehovas Vidner er ikke en særlig fun isme

ANMELDELSE AF
BENNY LIHME

Susanne Benderfeldt &
Trine Lundager:
Vorherres lille vidne.
Klim.
230 s, Kr. 248,-.

Forsidefotoet af en ung blond pige med et sært drømmende blik i øjnene, iført ternet skjorte, fåreskindsvest og et løst bundet slips, fik mig umiddelbart til at associere til den legendariske Berlin narko pige *Christiane F.* Det er imidlertid en ganske anden subkultur end narkoens, denne bog handler om.

"Vorherres lille vidne" er således en afhoppers fortælling om en dansk pige/kvindes liv som en af Danmarks små 15.000 Jehovas Vidner.^{*)} Geografisk bevæger fortællingen og fortælleren Susanne Benderfeldt sig fra landsbyen Spjellerup på Stevns over St. Heddinge til Silkeborg, med afstikkere i voksenårene til Aarhus og København.

Fortællingen starter med en lille glad pige på 6 år, og slutter godt 40 år senere med en afklaret psykolog uddannet kvinde, som smertefuldt og over en lang periode har revet sig løs af det jerngitter, som Sandheden i Jehovas Vidner versionen har været for hende. Det er fortællingen om et barn, som godt nok selv kan beslutte som 14-årig, at hun vil døbes, men som reelt fra livets start er blevet født ind i et religiøst fængsel, hvor manden i familierne opfattes som kvindens hoved. Livet i dette parallelsamfund hviler på den konstant nærværende og uhyggelige trussel om *udstødelse*, hvis et medlem bryder med det, som "de ældste" (dog ikke med imam skæg, da skæg er forbudt i Jehovas Vidner...) anser som et brud på den rene moral. For Susanne Benderfeldt er denne grundlov i Jehovas Vidner en trussel af gigantiske dimensioner. Hun frygter ikke en fysisk men social og psykisk likvidering, da en udstøelses dom vil betyde, at hendes egne børn og forældre/søsken end ikke må hilse på hende. Udstødelse er det samme som ikke at eksistere i forhold til Jehovas Vidner medlemmerne, også når det gælder ens egen familie.

Som i de rigtige fængsler er der i Jehovas Vidner et rigt internt socialt liv – det er på mange måder en lykkelig barndom, som fortælleren ser tilbage på, selv om hun i bakspejlet må indse, at hun er blevet opdraget til at handle imod hendes/menneskets naturlige instinkter og behov (Susanne Benderfeldt vier sig at være et let vakt sexuel væsen, som bl.a. nyder det også efter ægteskabs ind-

*) Iflg. en artikelserie i Politiken er tallet 22.000.

gåelse forbudte oral sex....). For at kunne udbryde "jeg er fri", kræver det kort sagt, at hun er "ude i samfundet".

Fortællingen har sin særlige dynamik i, at Susanne Benderfeldt ikke kun er vokset op i en religiøs fundamentalistisk familie. Hun viderefører også fundamentalismen gennem et "indavlet" ægteskab til egne og mandens to børn. Indtil det store bang endelig kommer i form af først skilsmisse fra den elskede livsledsager gennem 20 år, og umiddelbart i forlængelse heraf udtræden af den religiøse sekt.

Bogen er på ingen måde sensationspræget, men nøgtern i *Politiken* journalisten Trine Lundagers kronologiske skriftlige fremstilling. Og selv om det er en følelsesrystende skildring fra et dansk parallelsamfund, er det mere bogens oplysende kvaliteter, som bliver stående end de personlige skæbner. Bogen er ganske enkelt et yderst informativt indblik i samfundet Jehovas Vidner. Ikke kun det, som i forvejen er kendt af de fleste udenforstående (vidnerne skal sige nej til blodtransfusion selv ved dødelige sygdomme, de må ikke have sex før ægteskabet, de fejrer ikke fødselsdag og børnene må ikke gå med til fødselsdage i institutioner og skoler, ikke dyrke konkurrencesport osv), men også, i hvert fald for undertegnede, ny information. Jeg vidste f.eks. ikke, at rengøringsarbejde var udbredt blandt Jehovas Vidner: "Rengøringsarbejde var populært blandt vidner – det krævede ingen forudgående uddannelse (videregående uddannelse er egoistisk = som at stjæle tid fra Gud, s. 110), og arbejdstiderne, som ofte begrænsede sig til halve

dage, var nemme at forene med forkyndelsen" (s. 73).

Hvad forkyndelse og uddeling af *Vagt-tårnet* og *Vågn op!* angår, foregik det efter et taxameter princip, hvor 10 timer om måneden udi forkyndelsen var et væsentligt trin til at sikre sin egen frelse. Hvad det at sætte hjælperen, og ikke den der har behov for hjælp, i centrum, synes Jehovas Vidner at have inspireret Socialministeriet og de budskaber, der er kommet derfra til det frivillige sociale arbejde, hvor det nu er de frivilliges målbare CV meriterende hjælpeindsats, som danner forgrund med de nødlidende og modtagerne af hjælp som baggrund:

"Det var almindeligt, at vidnerne hentede mange timer – målet for, om man var en god og aktiv forkynder – hos ensomme ældre og psykisk syge mennesker. De var taknemmelige for selskabet, og det lykkedes ofte at få sådanne eksistenser i tale længere tid ad gangen. Havde man status af hjælpepionér, som Susanne, var man forpligtet til 60 timer i forkyndelsen hver måned. Var man kun nået op på 42, når måneden gik på hæld, manglede man timer, som vidnerne kaldte det, og man måtte skynde sig at indhente dem med nogle "lette" besøg. Det kunne indimellem være en kamp mod tiden, for man skulle helst have levet op til sine forpligtelser, når antallet timer ved hver måneds udgang skulle rapporteres til de ældste." (s. 74)